Notat fra ICROFS

Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevaresystemer

Juli 2015

ICROFS

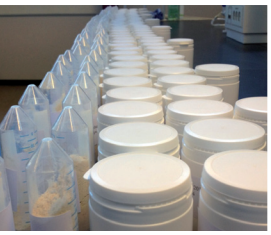

Den økologiske sektor har brug for mere forskning og innovation

- **Det går godt for økologien i Danmark.** Aldrig har der været efterspurgt, solgt og eksporteret så mange økologiske fødevarer. Den økologiske omsætning udgør i dag otte pct. af det samlede fødevaresalg. Intet andet land har så stort økologisk forbrug pr. indbygger, og tallet er stigende.

- **Eksporten af dansk økologi buldrer afsted.** Danske virksomheder eksporterede økologiske fødevarer for 1.533 mio. kroner i 2013. Det er en stigning på 31 procent fra 2012 til 2013. Dermed satte dansk, økologisk eksport rekord for ottende år i træk med den største vækst nogensinde. Siden 2007 er værdien af den samlede økologiske fødevareeksport steget med 228 pct.

- **Den økologiske sektor er innovativ.** Mange nye produkter og metoder, som er udviklet i den økologiske sektor, er nu blevet standard i konventionel fødevareproduktion. Tænk på successen med skyr, som blev lanceret af det økologiske Thise Mejeri, på brød af spelt og emmer – gamle sorter, som først blev introduceret i det økologiske landbrug – og nye maskintyper og teknologi til mekanisk ukrudtsbekæmpelse, som konventionelle landmænd også har glæde af.

- **Forskning er afgørende for de imponerende resultater.** Danmarks mål om at fordoble det økologiske areal inden 2020 forudsætter en ihærdig indsats, ikke kun af de økologiske landmænd, men også af forskerne. Hvis dansk økologi fortsat skal være en succeshistorie, kræver det, at forskning og innovation prioriteres højt og bliver fastholdt på det nuværende niveau.

- **Den økologiske sektor skal blive endnu bedre.** Det kræver ny viden, som kan sikre, at markedets muligheder bliver udnyttet fuldt ud, at de økologiske produktionsmetoder bliver endnu mere bæredygtige, og at husdyrenes velfærd bliver forbedret yderligere.

- **Der er brug for 60 mio. om året** – 180 mio. over de kommende tre år – til et nyt økologisk forsknings- og udviklingsprogram via GUDP (Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram). Det er nødvendigt, hvis forskningsindsatsen skal fastholdes på det nuværende niveau. Forskningsmidlerne skal sikre den viden og innovation, som er forudsætningen for fortsat udvikling og for, at den økologiske produktionssektor kan udnytte markedspotentialet fuldt ud nationalt og globalt.

Bevillinger til forskning og udvikling i økologisk jordbrug via ICROFS og InnovationsFonden

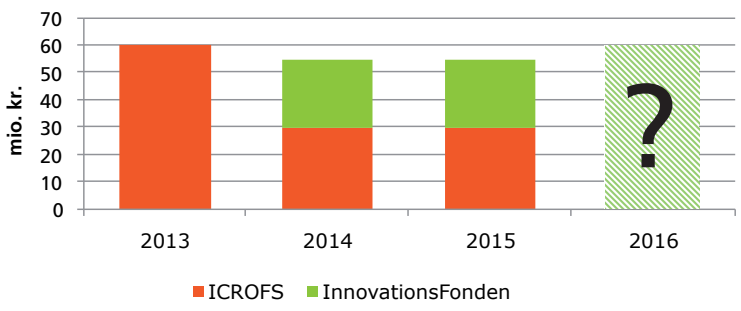

Videnssyntese har kortlagt forskningsbehovet

I 2014-15 har omkring 70 danske forskere og eksperter med finansiering fra NaturErhvervstyrelsen kortlagt den eksisterende viden om økologiens betydning i forhold til en række samfundsmæssige goder.

Resultatet er en omfattende videnssyntese, som viser, hvad man i dag ved om økologiens betydning for biodiversitet, miljøpåvirkninger, klima og energi, husdyrs sundhed og velfærd, menneskers sundhed og velfærd samt for udvikling og jobskabelse i landdistrikterne.

Som en del af arbejdet med videnssyntesen har forskerne også kortlagt behovet for ny viden og innovation. Kortlægningen viser, at der på alle områderne er behov for en forskningsindsats for at sikre, at potentialerne i den økologiske produktion bliver udnyttet.

Læs mere i videnssyntesen "Økologiens betydning for samfundsgoder."

www.icrofs.dk

Notat fra ICROFS

Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevaresystemer

Juli 2015

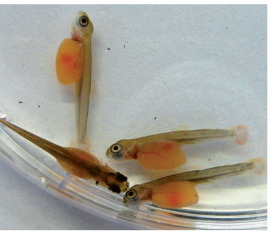

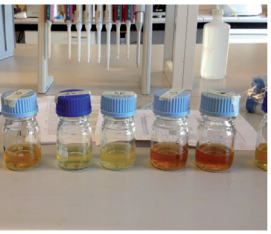

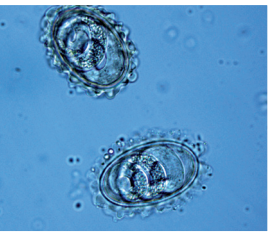

Det kræver penge at blive klogere

Økologiske forskningsprojekter er tit helhedsorienterede og sigter mod at løse flere problemer på én gang. I øjeblikket arbejder forskere fra forskellige universiteter for eksempel sammen om at udvikle metoder til at trække protein ud af kløver og andre bælgplanter. Med de nye metoder bliver svin, høns og andre enmavede dyr i stand til at udnytte protein fra kløvergræs, som de ellers ikke kan få fuldt udbytte af, og det er protein af bedre kvalitet end den, der stammer fra importeret soja. Restprodukterne fra processen kan tilmed bruges til produktion af bioenergi.

Forskerne baner dermed vejen for et nyt dyrkningssystem, som på én gang sikrer mere og bedre, lokalt produceret protein, bedre kvælstofforsyning i kraft af de kvælstoffikserende bælgplanter, højere udbytter, bedre indtjening og mere bæredygtig energiforsyning. Konventionelle landmænd kan også få glæde af det nye dyrkningssystem og de nye metoder, som er udviklet i disse forskningsprojekter finansieret af Organic RDD.

Forskning skal sikre de økologiske principper

Der er mange områder, hvor økologerne stadig savner viden, metoder og staldsystemer, som kan bringe produktionen i bedre overensstemmelse med de overordnede økologiske principper. For eksempel har mange økologiske producenter for høj smågrisedødelighed i besætningen, velfærden hos økologiske slagtesvin er ikke altid optimal, og en del økologiske mælkeproducenter ser sig af økonomiske årsager nødsaget til at slagte tyrekalvene som helt små. Der skal forskning til for at tilvejebringe viden, som kan hæve niveauet for bæredygtighed, etik og produktivitet og bringe produktionen i bedre overensstemmelse med de økologiske principper.

Frontløberne behøver ny viden

De danske økologer har aldrig været bange for at gå foran og stille skrappe krav til sig selv for at leve op til forbrugernes og samfundets forventninger. Forbrugerne tager for givet, at økologiske dyr får økologisk foder, og at markerne kun bliver gødet med økologisk husdyrgødning, selv om loven ikke kræver det i dag. Derfor har økologerne besluttet at udfase konventionel husdyrgødning og halm, skønt de endnu ikke nødvendigvis har metoderne til at kunne gøre det i praksis.

De mangler i dag forskningsbaseret viden om, hvordan de bedst muligt kan sikre bæredygtighed og imødekomme forbrugernes fremtidige forventninger. Hvordan skal sædskifterne sammensættes? Hvilke afgrøder passer sammen? Hvordan kan det lade sig gøre at undgå gødningsimport og samtidig opretholde en rentabel produktion? Det er nogle af de mange presserende spørgsmål. En ny pulje af GUDP-midler til en fortsættelse af Organic RDD programmet skal gøre det muligt at levere svarene – svar, som de økologiske landmænd kan omsætte til praktisk handling.

Ny forskning skal give landmanden:

- Højere produktivitet især i økologisk planteproduktion
- Bedre metoder til at udnytte naturens egne redskaber til kontrol med skadevoldere
- Bedre næringsstofforsyning via recirkulering
- Bedre kvælstofudnyttelse gennem mindre tab
- Større egenproduktion af økologisk protein
- Bedre driftsøkonomi gennem bedre husdyrsundhed
- Produktudvikling, som udnytter råvarernes diversitet
- Nye modeller for samarbejde og ejerformer, som letter generationsskifte

Ny forskning skal give samfundet:

- Mindre miljøbelastning fra økologisk produktion
- Større biodiversitet i landskabet
- Recirkulation af næringsstoffer mellem land og by
- Mindre klimabelastning pr. produceret enhed
- CO_2-neutral energi fra biomasse
- Mindre afhængighed af sojaimport fra udlandet
- Bedre dyrevelfærd
- Større mangfoldighed og kvalitet i det økologiske vareudbud
- Landdistriktsudvikling og jobskabelse på landet
- Større eksportindtægter, som bidrager til dansk økonomi